

**UCHWAŁA NR LXI/488/24
RADY GMINY HYŻNE**

z dnia 21 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w gminie Hyżne na lata 2024 - 2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023r. poz 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm) **Rada Gminy Hyżne uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w gminie Hyżne na lata 2024 - 2028, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Hyżne.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązująca od 1 stycznia 2024 r.

PRZEWODNIEZĄCY
Rady Gminy Hyżne
Bogusław Kotarba

Załącznik do uchwały Nr LXI/488/24
Rady Gminy Hyżne
z dnia 21 lutego 2024 r.

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Ofiar Przemocy Domowej
w Gminie Hyżne
na lata 2024 – 2028

Spis treści

WSTĘP	3
DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	5
PODSTAWA PRAWNA	8
SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE HYŻNE	9
ADRESACI PROGRAMU	11
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W OBSZARZE POMOCY RODZINIE DOTKNIĘTEJ PRZEMOCĄ	12
CELE, ZADANIA, SPOSOBY REALIZACJI	12
FINANSOWANIE, MONITORING, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I EWALUACJA	16
POSTANOWIENIA KOŃCOWE	17

WSTĘP

Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej, jako zadanie własne gminy wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm).

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i podstawowym środowiskiem funkcjonowania człowieka. W rodzinie osoba ma możliwość rozwijania i kształtowania swojej osobowości, poglądów i systemu wartości. Więzy łączące jej członków charakteryzuje trwałość, wzajemne zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa. Dom rodzinny jest dla wielu osób miejscem do którego chętnie wracamy. Dlatego osoby, które doznają przemocy w środowisku domowym, rodzinnym towarzyszy wielkie cierpienie fizyczne, psychiczne, emocjonalne, gdyż dotyka ono ich podstaw na których opiera się ich funkcjonowanie i zaburza poczucie bezpieczeństwa.

Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030 przyjętym w listopadzie 2023 roku przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach jednym z głównych problemów społecznych, który wymaga podejmowania szerokich działań, które mogłyby przeciwdziałać temu zjawisku.

Przyczyny stosowania przemocy to nie tylko uzależnienie od alkoholu, lecz mogą one wynikać z przyczyn osobistych, frustracji, stresu, zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w społeczeństwie w którym żyjemy. Przemoc domowa jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiare” i „sprawcę” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc domowa bardzo często jest przyczyną poważnych trudności osobistych, społecznych i zdrowotnych. Niejednokrotnie przemoc prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą domową są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe.

W literaturze można znaleźć wiele definicji tego zjawiska. Przemoc kojarzy się z brutalnością, okrucieństwem, przestępczością. Przemoc można scharakteryzować jako relację między ludźmi, która opiera się na przeważającej sile. W tej relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, jedna osoba chce dominować. W tym kontekście ważne jest wskazanie różnicy pomiędzy przemocą a agresją, którą jest nierównowaga sił występująca pomiędzy osobami. W przemocy przewaga występuje po stronie sprawcy, w przypadku agresji jest ona zrównowazona. Kolejną cechą charakterystyczną dla przemocy

jest to, że jej celem jest wyrządzenie szkody, bólu, cierpienia. Trzeba wspomnieć, że sprawca naraża na szkody życie i zdrowie ofiary. Przemoc to zamierzone działania. W swoim głównym celu ma zamiar podporządkowanie ofiary. Do przemocy dochodzi poprzez naruszenie praw osobistych drugiego człowieka, manipulowanie.

Inna definicja przemocy stanowi o tym, że są to celowe akty, które godzą w osobistą wolność jednostki. Przemoc narusza prawa i dobra osobiste. Przemoc uderza w wolność osobistą drugiego człowieka. Bardzo często przenosi się na grunt rodziny. Przemocą w rodzinie nazywamy każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy.

Jeszcze szerzej przemoc jest definiowana w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r., w której przemoc domową należy rozumieć jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.*

Można wyróżnić następujące formy przemocy:

- a) **Przemoc fizyczna** – nazywana również gorącą, to każde agresywne zachowanie polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień (m.in.: popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia);
- b) **Przemoc psychiczna** – nazywana również zimną, to umyślne agresywne działania, wykorzystujące nie tyle siłę fizyczną lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie u ofiary pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Zachowania sprawcy mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub

cierpienie (m.in.: wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami);

- c) **Przemoc ekonomiczna** – przejawia się w uniemożliwieniu dostępu do rodzinnych środków finansowych, prowadząc do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy);
- d) **Przemoc seksualna** – wymuszenie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych przez ofiarę praktyk seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy (np. sprawca stosuje przemoc grozi użyciem przemocy, żeby zmusić ofiarę do stosunku, może zostać skazany za gwałt);
- e) **Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej** – istotne naruszenie prywatności osoby lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- f) **Zaniedbanie** – stan ciągłego niezaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych.

I. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Trudno określić skalę zjawiska przemocy domowej, ponieważ nie wszystkie akty przemocy są ujawniane. Choć zjawisko istnieje, czasami widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”. Pocieszający jest jednak fakt, że pokrzywdzone osoby częściej zaczynają mówić o istniejącym problemie. Na terenie naszej gminy przemoc domowa występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu. Osoba, bądź instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty” podejmuje działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej. Działania te polegają w szczególności na:

1. zapobieżeniu zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej w tym informowaniu Policji o okolicznościach uzasadniających interwencję;
2. udzieleniu osobie doznającej przemocy domowej pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnieniu pomocy medycznej;
3. zaspokojeniu podstawowych potrzeb, w tym udzieleniu wsparcia i poradnictwa w szczególności od przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,

specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających na rzecz osób doznających przemocy.

Wiedzę dotyczącą skali występowania przemocy domowej w gminie Hyżne zawierają m.in. sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (od stycznia 2024 roku Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej) a także sprawozdania z realizacji zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy.

W roku 2023 roku w gminie Hyżne było 11 wszczętych procedur NK. Wśród 15 osób co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową było 9 kobiet, 2 mężczyzn oraz 4 małoletnich. Ponadto 3 procedury NK były kontynuowane z 2022 r.

Procedura NK zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej może być wszczęta przez przedstawicieli podmiotów takich jak: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Poniższa tabela obrazuje liczbę wszczętych procedur NK w gminie Hyżne przez poszczególne instytucje na przestrzeni lat 2020 – 2023.

Tabela nr 1 dotycząca liczby procedur NK wszczynanej przez uprawnione podmioty w gminie

Rok	2020	2021	2022	2023
Instytucja				
policja	6	15	10	9
ośrodek pomocy społecznej	3	0	1	1
komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	0	0	0	0
oświata	0	0	0	1
służba zdrowia	1	0	0	0
Razem:	10	15	11	11

Na przestrzeni kilku lat widać zróżnicowanie prowadzonych procedur Niebieskiej Karty. Najwięcej NK założonych było w 2021 roku. Można stwierdzić, że znaczny wpływ miała pandemia Covid-19. Po ustaniu pandemii i ograniczeń z nią związanych zauważono w 2022 r i 2023 r. spadek zgłaszanych informacji dotyczących przemocy domowej.

Poniższa tabela obrazuje liczbę osób dotkniętych przemocą domową w gminie Hyżne na przestrzeni lat 2020 – 2023

Tabela nr 2 Liczba osób dotkniętych przemocą domową

Rok	kobiety			mężczyźni			dzieci			
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:		
		osoby starsze*	osoby niepełnosprawne		osoby starsze*	osoby niepełnosprawne		do 13 r.ż.	od 14 do 18 lat	niepełnosprawne
2020	8	3	0	2	2	0	0	0	0	0
2021	12	0	1	3	0	1	1	1	0	0
2022	6	2	0	2	1	0	2	1	0	1
2023	9	4	1	2	1	0	4	3	1	1

* kobiety i mężczyźni powyżej 65 roku życia

Poniższa tabela obrazuje liczbę osób stosujących przemoc domową w gminie Hyżne na przestrzeni lat 2020 – 2023

Tabela nr 3 Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Małoletni*
2020	10	0	10	0
2021	15	4	11	0
2022	11	2	10	0
2023	11	1	10	0

* dzieci od 0 do 18 roku życia

Z posiadanych przez Zespół Interdyscyplinarny danych wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową zdecydowanie przeważają kobiety a także istnieją przypadki, że ofiarami są dzieci. Mężczyźni natomiast dominują wśród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

Od dnia 30 listopada 2020 r. funkcjonują przepisy ustawy z 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956).

Na podstawie wyżej wymienionych przepisów Policja otrzymała nowe uprawnienie w postaci możliwości wydania wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Zgodnie z nowymi uregulowaniami, policjant ma prawo wydać nakaz lub zakaz:

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu, jak również
- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie, (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez osobę dotkniętą przemocą w rodzinie, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

Z informacji posiadanych przez Zespół Interdyscyplinarny w okresie od 30 listopada 2020 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku powyższe przepisy na terenie gminy Hyżne zastosowano wobec 6 osób stosujących przemoc.

II. PODSTAWA PRAWNA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego;
- Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

III. SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE HYŻNE

Art. 6 ust. 1 oraz 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej brzmi:

„1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 794 i 803) lub ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492 oraz z 2021 r. poz. 41 i 694), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;*
- 2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;*
- 3. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;*
- 4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych”.*

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu programu jest analiza SWOT. Analiza ta polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakimi dysponuje gmina.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość środowiska, • Gotowość do współpracy instytucji, • Dobrze układająca się współpraca ze szkołą, sołectwami, parafią, policją, służbą zdrowia, • Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez kadrę zajmującą się problemami przemocy, • Zasoby specjalistów z obszaru przeciwdziałania przemocy (psycholog, terapeuta ds. uzależnień, radca prawny), • Prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej, • Stosowanie przez ZI środka przymusu w stosunku do osób stosujących przemoc w celu ich udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym lub korekcyjno-edukacyjnym polegającym na złożeniu zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia art. 66c Kodeks Wykroczeń w przypadku nierealizowania przez nich programów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak organizacji pozarządowych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, • Niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy domowej i jego konsekwencje, wynikające z tego zjawiska, • Brak zaufania ze strony ofiar przemocy oraz strach przed opinią, • Panujące w społeczeństwie stereotypy na temat przemocy, • Brak psychoterapeutów oraz terapeutów rodzin oraz psychologów dziecięcych, • Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura socjalna gminy (mieszkania chronione, lokale socjalne).
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany w przepisach prawnych umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą, • Zwiększająca się świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez organizowane ogólnopolskie kampanie informacyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatywne wzorce zachowań społecznych, • Zaburzone relacje w rodzinach, • Problemy związane z uzależnieniami członków rodziny, • Większa liczba rodzin w których pojawiają się problemy opiekuńczo-wychowawcze,

<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizowanie bazy danych dotyczących instytucji udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, • Realizacja procedury „Niebieska Karta”, • Współpraca służb, instytucji, organizacji pozarządowych, • Zmiana stereotypów związanych z przemocą domową. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost przemocy w komunikacji społecznej oraz mediach (internet, TV, gry komputerowe itp.), • Wydłużony tryb postępowania karnego, • Brak umiejętności szukania wsparcia przez rodziny dotknięte problemem przemocy.
--	--

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Hyżne:

1) osób doznających przemocy domowej, w tym:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa;

2) osób stosujących przemoc domową;

3) świadków przemocy domowej;

4) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy;

5) społeczności lokalnej.

V. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W OBSZARZE POMOCY RODZINIE DOTKNIĘTEJ PRZEMOCĄ

Na terenie gminy Hyżne funkcjonuje sieć wsparcia instytucjonalnego. Obecnie osoby dotknięte lub zagrożone przemocą domową mogą skorzystać ze wsparcia instytucjonalnego podmiotów działających na terenie gminy oraz na obszarze powiatu rzeszowskiego:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarnego;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Placówki podstawowej opieki zdrowotnej;
- Placówki oświatowe;
- Centrum Integracji i Rozwoju w Hyżnem;
- Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy;
- Komisariat Policji w Tyczynie;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rzeszowie;
- Centrum Zdrowia Psychicznego w Rzeszowie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górnem;
- Sąd Rejonowy w Rzeszowie;
- Wojewódzkie Ośrodki Terapii Uzależnień w Rzeszowie;
- Prokuratura Rejonowa w Rzeszowie

VI. CELE, ZADANIA, SPOSOBY REALIZACJI

Cel główny programu:

Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie zjawiska przemocy w Gminie Hyżne.

Wszystkie działania podejmowane w ramach programu będą służyć zwiększeniu skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczeniu zjawiska przemocy. Cele

są spójne z obowiązującym od stycznia 2024 roku Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Działania zaplanowane do realizacji mają z jednej strony charakter profilaktyczny, prewencyjny, z drugiej zaś służą zwalczaniu problemu i jego negatywnych konsekwencji.

Cele szczegółowe programu:

- 1. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.**
- 2. Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.**
- 3. Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową oraz stosujących przemoc.**

Tabela nr 4 Cele, zadania, sposoby realizacji

Cel główny: Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie zjawiska przemocy w Gminie Hyżne.

Cel szczegółowy 1: Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Nr	Zadania	Sposoby realizacji	Podmioty odpowiedzialne za realizację celów szczegółowych	Wskaźnik	Czas realizacji
1.1.	Upowszechnianie informacji z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej	1. Upowszechnianie informacji na temat dostępnych form pomocy dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc. 2. Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) w miejscach ogólnie dostępnych. 3. Przygotowanie informacji i umieszczenie jej na stronie internetowej.	- Urząd Gminy w Hyżnem - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hyżnem - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hyżnem - placówki oświatowe na terenie Gminy Hyżne	- liczba opracowanych informacji - liczba publikacji	Na bieżąco
1.2.	Zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy na temat zjawiska przemocy domowej	1. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych 2. Udzielanie indywidualnych porad, konsultacji 3. Zorganizowanie punktów informacyjnych w trakcie gminnych imprez okolicznościowych.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hyżnem - Komisariat Policji w Tyczynie - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hyżnem - placówki oświatowe na terenie Gminy Hyżne - placówki ochrony zdrowia na terenie Gminy Hyżne	- liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba udzielonych konsultacji - liczba osób objętych konsultacjami - liczba punktów informacyjnych	Na bieżąco

1.3.	Prowadzenie edukacji z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, radzenia sobie z agresją i stresem	1. Organizacja spotkań dla rodziców, których celem jest promowanie prawidłowych metod opiekuńczo-wychowawczych alternatywnych wobec stosowania przemocy. 2. Organizowanie pogadanek dla dzieci i młodzieży.	- placówki oświatowe na terenie Gminy, - Komisariat Policji,	- liczba spotkań - liczba osób biorących udział w spotkaniach	Na bieżąco Nie mniej niż raz w roku
1.4.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	1. Publikacja materiałów edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej (np. w lokalnej prasie oraz na stronach internetowych)	- Urząd Gminy Hyżne - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hyżnem - placówki oświatowe na terenie gminy	- liczba upubliczniczonych materiałów	Na bieżąco

Cel szczegółowy 2: Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

2.1.	Podnoszenie i rozwijanie kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy i z osobami stosującymi przemoc.	1. Realizacja superwizji. 2. Szkolenia/webinary dla pracowników socjalnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego podnoszące kwalifikacje i kompetencje.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hyżnem - Komisariat Policji w Tyczynie - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hyżnem - placówki oświatowe na terenie Gminy - placówki ochrony zdrowia na terenie Gminy Hyżne	- liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba osób biorących udział w szkoleniach	W zależności od potrzeb i możliwości finansowych
------	--	---	--	---	--

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową oraz stosujących przemoc

3.1.	Wzmocnienie działań podejmowanych przez podmioty na rzecz osób dotkniętych przemocą.	1. Funkcjonowanie nowo powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego. 2. Udzielanie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeutycznego, socjalnego. 3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hyżnem, - Urząd Gminy Hyżne - Komisariat Policji w Tyczynie - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hyżnem	- liczba posiedzeń ZI - liczba osób objętych poradnictwem - liczba osób którym udzielono schronienia	Na bieżąco
------	--	---	--	--	------------

			- Ośrodek Interwencji Kryzysowej		
3.2.	Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą.	1. Systematyczne wizyty w środowisku. 2. Cykliczne wizyty w środowisku sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hyżnem - Komisariat Policji w Tyczynie	- liczba wizyt w środowisku	Na bieżąco
3.3.	Interweniowanie oraz reagowanie służb w przypadku wystąpienia przemocy domowej.	1. Realizowanie procedury „Niebieska Karta” 2. Wykorzystanie instrumentów prawnych, które pozwalają na odizolowanie osoby dotkniętej przemocą od osoby stosującej przemoc. 3. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy. 4. Kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. 5. Zgłaszanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej i nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hyżnem - Komisariat Policji w Tyczynie - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hyżnem - placówki oświatowe na terenie Gminy - placówki ochrony zdrowia na terenie Gminy Hyżne - Sąd - Prokuratura	- liczba założonych NK - liczba osób odizolowanych - liczba osób biorących udział w programach - liczba wydanych zaświadczeń do uczestnictwa w programach	Na bieżąco

VIII. FINANSOWANIE, MONITORING, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I EWALUACJA

1. Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić z budżetu Gminy.

2. Monitorowanie realizacji Programu prowadzić będą wszystkie służby, które w ramach swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.
3. Podsumowanie i wnioski płynące z realizacji Programu znajdują się w corocznym sprawozdaniu Zespołu Interdyscyplinarnego składanym Radzie Gminy w terminie do 31 marca każdego roku.
4. Wskaźniki brane pod uwagę dla oceny realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to:
 - a) liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”
 - b) liczba osób/rodzin objętych pomocą
 - c) liczba działań profilaktycznych, warsztatowych w szkołach
 - d) liczba ofiar przemocy domowej
 - e) liczba dzieci, odebranych z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową
 - f) liczba sprawców skierowanych na zajęcia korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne
 - g) liczba zgłoszeń o popełnieniu przestępstwa w trybie art. 207 KK
 - h) liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych
 - i) liczba osób przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
 - j) liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Program ma charakter otwarty i „elastyczny” tzn. może podlegać okresowym weryfikacjom i modyfikacjom związanym ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi, rozwojem procesów społecznych i potrzebami w tym zakresie a także wymogami prawa.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm) nakłada na organy samorządu gminnego obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w tym między innymi opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej (art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy).

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową.

Konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy domowej wynika również z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2023r. poz. 803).

W świetle powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.

